

Soạn văn lớp 9:

Bài Cổ hương

Tóm tắt:

Với chuyến về quê cuối cùng để dọn nhà đi nơi khác làm ăn sinh sống, nhân vật tôi đau xót nhận ra những thay đổi ghê gớm của làng quê. Từ đó, nhân vật tôi đã lật xới lên những vấn đề bức xúc của xã hội Trung Hoa bấy giờ. Ông chỉ cho mọi người thấy xã hội phân chia giai cấp là do con người tạo ra. Để không còn thảm cảnh ấy nữa nhất thiết phải xây dựng một xã hội mới, trong đó con người với con người là bình đẳng. Khi cùng gia đình tạm biệt làng quê cũ, nhân vật tôi hi vọng mọi người sẽ có một tương lai tươi sáng hơn.

Bố cục:

- Phần 1 (từ đầu...làm ăn sinh sống): Hành trình trở về quê của nhân vật tôi.
- Phần 2 (tiếp... đi sạch trơn): Con người và quê hương trong quá khứ - hiện tại.
- Phần 3 (còn lại): Suy nghĩ của nhân vật tôi trên đường ra đi.

Đọc hiểu văn bản

Câu 2 (trang 218 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Các nhân vật: Người mẹ, nhân vật tôi, cháu Hoàng, Nhuận Thổ, thím Hai Phương, Thủy Sinh.
- Nhân vật chính: Nhân vật tôi và Nhuận Thổ.
- Nhân vật trung tâm: Nhân vật Nhuận Thổ, bởi vì thông qua nhân vật này nhà văn thể hiện mọi sự thay đổi của làng quê.

Câu 3 (trang 218 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Nghệ thuật làm nổi bật sự thay đổi của nhân vật Nhuận Thổ: So sánh tương phản quá khứ và hiện tại: Cậu bé nhanh nhẹn, thông minh, tiểu anh hùng – cô nông già nua, nghèo khó, đông con.

- Ngoài sự thay đổi của Nhuận Thổ tác giả còn nói đến sự sa sút về kinh tế, tình cảnh đói nghèo của nhân dân do nạn tham nhũng nặng nề, sự thay đổi về diện mạo tinh thần thể hiện qua tính cách của thím Hai Dương, Nhuận Thổ.

- Tác giả thể hiện thái độ thất vọng buồn bã trước sự thay đổi của con người và cảnh vật. Nỗi băn khoăn, day dứt về một sự thay đổi, khát khao tới xã hội tốt đẹp.

Câu 4 (trang 218 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Đoạn a: Chủ yếu tự sự kết hợp biểu cảm làm nổi bật quan hệ gắn bó giữa hai người bạn thời thơ ấu.

- Đoạn b: Chủ yếu miêu tả kết hợp với hồi ức và đối chiếu làm nổi bật sự thay đổi về mặt ngoại hình của Nhuận Thổ qua đó thấy được tình cảnh sống điều đứng của Nhuận Thổ và nông dân miền biển nói chung.

- Đoạn c: Chủ yếu lập luận, tác giả thể hiện những suy nghĩ của mình về cuộc sống.

Luyện tập

(Trang 219 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1): Tìm những từ ngữ ...

	Sự thay đổi ở nhân vật Nhuận Thổ	
	Nhuận Thổ lúc còn nhỏ (20 năm trước)	Nhuận Thổ lúc đứng tuổi (lúc “tôi” trở về)
Hình dáng	Khuôn mặt tròn, nước da bánh mật, đôi mắt long lanh, cổ đeo vòng bạc sáng loáng, bàn tay hồng hào, lạnh lẽo, mập mạp.	Da vàng sạm, nếp nhăn sâu hoắm, mí mắt viền đỏ húp mọng lên, cái mắt long lanh rách tươm, mặc chiếc áo bông mỏng dính, bàn tay nặng nề và nứt nẻ như vỏ thông.
Động tác	Tay lăm lăm chiếc đinh ba, đang cố sức đâm theo một con tra	Người co rúm, tay cầm một mẫu giấy và một tẩu thuốc lá dài.
Giọng nói	Dứt khoát, rõ ràng	Môi mấp máy không ra tiếng.
Thái độ đối với “tôi”	Yêu mến, quyến luyến, hẳn lẫn trong bếp khóc to và không chịu về.	Nét mặt vừa hớn hờ vừa thê lương, dáng điệu cung kính chào rất rành mạch.
Tính cách	Nhanh nhẹn, tháo vát, biết nhiều chuyện lạ, bầy chim sẻ, đâm tra, bên bờ biển có những vỏ sò đủ màu sắc.	Phảng phất như một pho tượng, có lẽ anh chỉ thấy khổ nhưng không thể nói được hết, ngồi trầm ngâm lặng lẽ hút thuốc.